

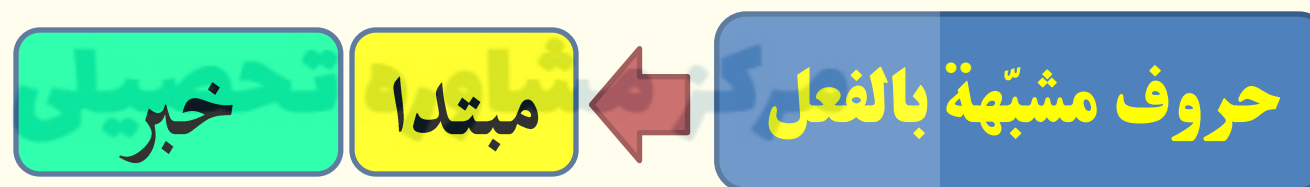
عربی افشار

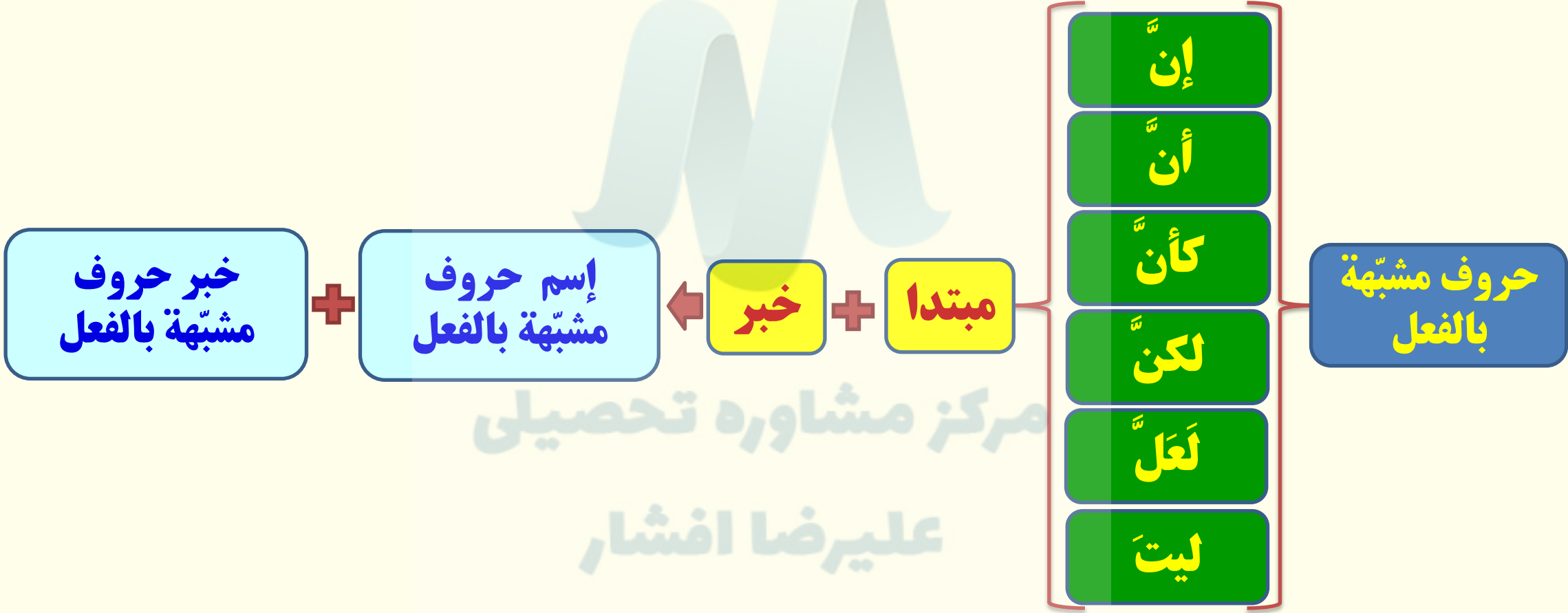
عربی امتحان نهایی

الحُرُوفُ الْمُشَبَّهَةُ بِالْفِعْلِ

همانطور که می دانید جمله اسمیه با یک اسم شروع می شود که به آن مبتدا می گویند. و پس از آن نیز خبر می آید. مبتدا و خبر همواره مرفوع هستند.

علیرضا افشار

حروف مشبّهة	ترجمه	کاربرد	مثال
إِنَّ	قطعاً - همانا بی گمان - به درستی	این حرف برای تأکید جمله پس از خود به کار می رود و البته می توان گاهی آن را ترجمه نکرد!	إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ بی گمان خدا پاداش نیکوکاران راتباه نمی کند!
أَنَّ	که	این حرف دوجمله را به هم متصل می کند.	أَتَعْلَمُ أَنَّ التَّائِبِينَ فِطْرِيَّ فِي الْإِنْسَانِ آیا می دانی که دین داری در انسان فطری (ذاتی) است.
كَأَنَّ	گویی - مانند	برای بیان حدس و گمان است و گاهی برای تشبیه به کار می رود!	كَأَنَّكَ جَبَلٌ فِي الْمَقَاوِمَةِ: تو در مقاومت مانند کوه هستی! كَأَنَّكَ لَا تَدْرِي شَيْئًا!: گویی چیزی نمی دانی!
لَكِنَّ	ولی	برای کامل کردن پیام جمله و برطرف کردن ابهام از جمله قبل از خود به کار می رود!	تَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ كُلِّ يَوْمٍ وَلَكِنَّكُمْ لَا تَفْعَلُونَ وَاجِبَاتِكُمْ! هر روز به مدرسه می روید ولی تکالیفتان را انجام نمی دهید.
لَيْتَ	کاش - ای کاش	برای بیان کردن آرزو است و به صورت «یا لیت» نیز به کار می رود.	لَيْتَ السَّمَاءَ تَمْطُرُ الْيَوْمَ. ای کاش آسمان امروز ببارد.
لَعَلَّ	شاید - امید است	برای بیان پیش بینی و یا امید به یک مسئله یا امر است.	لَعَلَّ أَيْ يَرْجِعُ مِنَ السَّفَرِ الْيَوْمَ. شاید پدرم امروز از سفر باز گردد.

همان طور که گفته شد، این حروف مبتدا را به عنوان اسم خود منصوب می کنند:

المعلّم نشیط. ← إِنَّ المعلّم نشیط.	إِنَّ ^{۱۳}
المعلّمان نشیطان. ← إِنَّ المعلّمین نشیطان.	
المعلّمون نشیطون. ← إِنَّ المعلّمین نشیطون.	

اسم حروف مشبّهة به دو صورت در جمله می تواند ظاهر شوند:

(۱) اسم ظاهر: إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ.

(۲) ضمیر متصل: إِنَّكَ عَلِيمٌ.

خبر حروف مشبّهة می تواند یک اسم، یک فعل با یک جار و مجرور باشد.

كَأَنَّ أَبِي مُتَرَدِّدٌ. كَأَنَّ أَبِي فِي الْغُرْفَةِ. كَأَنَّ أَبِي لَا عَمَاءَ.

از میان حروف مشبّهة «لِیت» و «لَعَلّ» در ترجمه‌ی فعل پس از خورد تغییر ایجاد می‌کند.

- * لَعَلّ + مضارع ← مضارع التزامی ← لَعَلّ حمیداً یَنجَحُ. (شاید حمید قبول بشود!)
- * لِیت + مضارع ← مضارع التزامی ← لِیت حمیداً یَنجَحُ. (ای کاش حمید قبول بشود!)
- * لِیت + ماضی ← ماضی استمراری ← لِیت حمیداً نَجَحَ. (ای کاش حمید قبول می‌شد!)

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

لا النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ

* قبلاً با چند نوع «لا» آشنا شده بودید. در این درس نیز با یک «لا»ی دیگر آشنا می‌شوید که آن نیز مانند حروف مشبّهة بالفعل بر سر جمله‌ی اسمیه می‌آید و تغییراتی شبیه به حروف مشبّهة بالفعل در جمله‌ی اسمیه ایجاد می‌کند. نگاه کنید:

انواع «لا»

نافیه	ناهیة	نافیه للجنس	جواب
برای منفی کردن مضارع است و بر سر فعل مضارع مرفوع می آید و آن را تبدیل به حال منفی می کند!	برای ساختن دستوری منفی است و وقتی بر سرفعل مضارع می آید، آن را مجزوم می کند!	پس از آن اسم و خبر می آید. اسم پس از آن نه ال دارد، نه تنوین و نکره است! به معنی «هیچ نیست!» است.	در پاسخ به سوالاتی می آید که با «هَلْ» و «أَ» شروع می شوند و معادل کلمه‌ی «خیر» یا «نه» در فارسی اند.
لا تَذْهَبْ: نمی روی	لا تَذْهَبْ: نرو	لا أَحَدَ فِي الْبَيْتِ! هیچ کس در خانه نیست!	هل أنت من العراق؟ — لا آیا تو از عراق (اهل عراق) هستی؟ — خیر

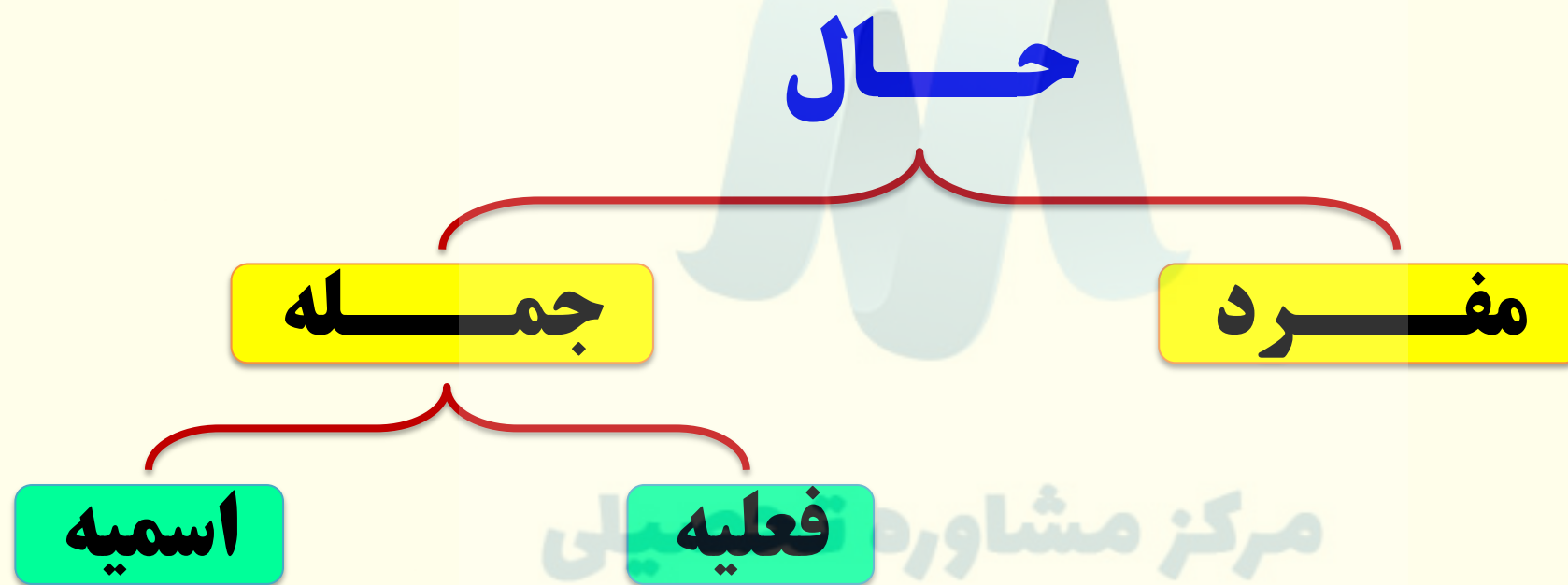
تمرین: عینِ اسم الحروف المشبهة و خبرها و اسم لا النافية للجنس و خبرها:

1) هل تعلم أن ورقة الزيتون رمز السلام؟

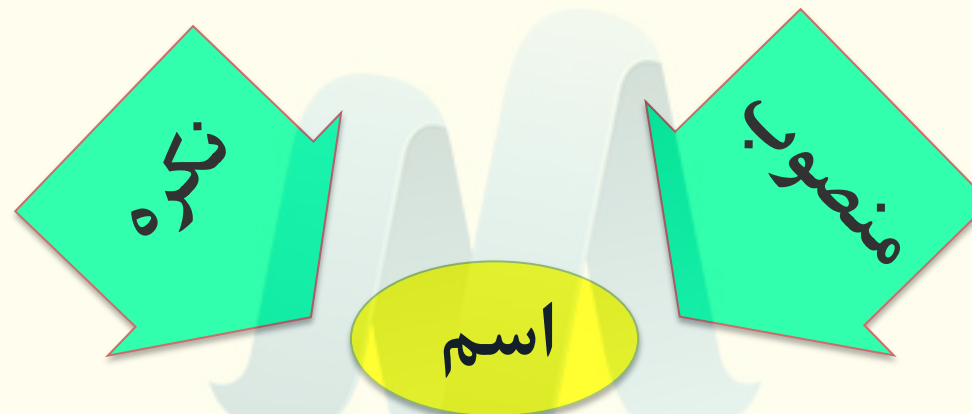
2) المؤمنون يُقاتلون في سبيل الله كأنهم بنيان مرصوص.

3) ﴿لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا﴾

4) لعل سعيداً ينجح في امتحاناته.

حال مفرد

که حالت فرد یا شیءای قبل از خود را نشان می دهد.

جاء التلميذ إلى المدرسة ضاحكاً.

حال مفرد و منصوب

حال جمله اسمیه

① + هو، هما ... أنا و نحن + خبر

جاء التلميذُ إلى المدرسةِ ① هو يضحكُ.

حال جمله اسمیه و منصوب

در باره حال بیشتر بدانیم...

به اسمی که حال، حالت و چگونگی آن را نشان می‌دهد، مرجع حال می‌گویند.

جاءَ التلميذُ إلى المدرسةِ ضاحكاً.

حال اسمی **نکره** است اما مرجع حال اسمی **معرفه** است.

مرجع حال، محل اعرابی نیست. مثلاً در مثال‌های بالا «التلميذ» که مرجع حال است، محل اعرابش «**فاعل**» می‌باشد.

در باره حال بیشتر بدانیم...

حال باید از لحاظ جنس و عدد با مرجع حال مطابقت داشته باشد.

شَاهَدَتِ أُمِّ أَوْلَادِهَا **مُعْجَبِيْنَ**.

شَاهَدَتِ أُمِّ أَوْلَادِهَا **مُعْجَبَةً**.

در ترجمهٔ حال باید دقت کنیم که حال مفرد را به صورت قید حالت با پسوند «**ان**» و «**انه**» و یا با کمک حرف اضافه «**با**» ترجمه می شود. و در ترجمه جملهٔ حالیه از لفظ «**درحالی که**» استفاده می شود.

تمرین: عین الحال و مرجع الحال في العبارات التالية:

1) الطالبات يقرأن دروسهنَّ و هنَّ مُجِدَّات!

2) جاء اللاعبون الإيرانيون مسرورين من المباراة!

3) رأيت الطائر في القفص جالسا على خشبة!

4) انطلق الرجل و هو قائل في نفسه سوف أهنئه!

مستثنی

در زبان فارسی هرگاه بخواهیم فردی یا شیءای را از یک گروه جدا کنیم از کلمه‌ی «جز» استفاده می‌کنیم. مثلاً می‌گوییم «همه‌ی درس‌هایم را خواندم **جز** عربی» این ساختار در زبان عربی به ساختار استثناء شهرت دارد. اسلوب استثناء در عربی دارای سه جزء است که به شرح ذیل می‌باشد.

مستثنی

ادات استثناء

مستثنی منه

علیرضا افشار

گاهی اوقات مستثنی منه آن در جمله می آید. در این حالت، اعراب آن منصوب است.

قَرَأْتُ دُرُوسِي إِلَّا الْعَرَبِيَّةَ.

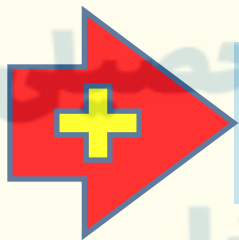
گاهی اوقات مستثنی منه در جمله نمی آید. در این حالت اعراب آن، تابع مستثنی منه محذوف است.

مَا قَرَأْتُ إِلَّا الْعَرَبِيَّةَ. مَا جَاءَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ إِلَّا مُحَمَّدٌ.

مستثنی

و اما چند نکته بسیار حرفه ای...

اگر مستثنی در یک جمله مثبت بیاید حتماً مستثنی منه در جمله آمده است اما اگر در جمله ای منفی یا سؤالی بیاید معلوم نیست.

شاهدتُ صَدِيقَاتِي فِي السَّاحَةِ إِلَّا فَاطِمَةَ.

و اما چند نکته بسیار حرفه ای...

اگر مستثنی مرفوع باشد حتماً مستثنی منه در جمله قبل از **إِلَّا** نیامده است، اما اگر منصوب باشد معلوم نیست.

۲

لَا يُقَالُ إِلَّا
الْحَقُّ.

اگر مستثنی در جمله ای منفی یا سؤالی بیاید به ترتیب زیر عمل می کنیم:

مستثنی زائد به نظر می رسد. ← مستثنی منصوب است.

ما شاهدتُ أحداً إِلَّا فاطمة.

ادات

نَفْيِ

یا

استفهام و إِلَّا
را حذف می کنیم.

مستثنی نقش می پذیرد. ← اعرابش تابع نقشی است که می گیرد.

ما شاهدتُ إِلَّا فاطمة.

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

اُسْلُوب حَصْر

اگر مستثنی در یک جمله منفی بیاید و مستثنی منه آن در جمله نیامده باشد در این حالت اُسْلُوب حصر و اختصاص ایجاد شده است.

در این حالت می توانیم جمله را مثبت و تأکیدی نیز ترجمه کنیم.

ما شاهَدْتُ إِلَّا فاطمة.

یادتان باشد که اسلوب حَصْر دو شرط دارد:

- ۱- جمله منفی باشد.
- ۲- مستثنی منه محذوف باشد.

تمرین: عین المستثنی و المستثنی منه في العبارات التالية:

- 1) لا نُشاهد في حياته إلا النشاط على رغم ظروفه القاسية!
- 2) لم يُشجّع المديّر أحداً إلا التلميذ المثالي!
- 3) أكثر الناس يُضيّعون عمرهم في الدنيا إلا من تعرّف على حقيقة الحياة!
- 4) كل شيء في هذا العالم يُمكن إسترجاعه إلا الفرصة!

مفعول ها

مفعول مطلق

مصدری منصوب از جنس فعل است که برای تأکید یا بیان حالت وقوع فعل به کار می رود و بر دو نوع است:

- (۱) تأکیدی
- (۲) نوعی

مفعول

همان مفعول زبان فارسی است که در عربی به سه صورت ظاهر می شود.

(۱) اسم ظاهر (أَرْسَلَ التَّلْمِيذُ رِسَالَةً لَزْمِيَّةً)

(۲) ضمیر منفصل (إِيَّاكَ نَعْبُدُ)

(۳) ضمیر متصل (شَاهِدَةُ الْمَعْلَمِ)

در مفعول مطلق تأکیدی مصدر منصوب به تنهایی می آید.

كَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيْمًا.

(خداوند با موسی قطعاً سخن گفت.)

علیرضا افشار

در مفعول مطلق نوعی، همواره پس از مصدر منصوب، **صفت** یا **مضاف الیه** می آید.

أنا أحسنتُ إلى الفقراء أحسانَ المؤمنين.

يجتهد الطالبُ في دروسه اجتهاداً بالغاً.

فرحتِ التلميذة فرحاً لا يوصف.

تمرین: عین المفعول المطلق و اذکر نوعه فی العبارات التّالية:

- 1) تَجْتَهِدُ الطَّالِبَتَانِ فِي دُرُوسِهِمَا إِجْتِهَادًا!
- 2) إِزْدَادَتْ هَذِهِ الْخُرَافَاتُ إِزْدَادًا عَلَى مِرِّ الْعُصُورِ!
- 3) قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى الْبَشَرِ أَنْعَامًا وَافِرًا لَعَلَّهُ يَسْتَقِيمُ!
- 4) إِنَّا أَحْسَنَّا إِلَى الْمَسَاكِينِ إِحْسَانًا خَالِصِينَ!

تمرین: إجعل في الفراغ مفعولاً مطلقاً مناسباً:

1) كَانَ يَعْتمِدُ عَلَى نَفْسِهِ الْمُثَابِرِينَ.

2) تَعَلَّمَ درساً لَنْ يُنْسَى أَبَداً.

3) ابْتَسَمَتِ المَعْلَمَةُ لتلميذاتها الأُمَّ الحنون.

4) يُجَاهِدُ المؤمنون في سبيل الله.....

در زبان فارسی برای مورد خطاب قرار دادن فردی یا شخصی از کلمه «یا» استفاده می‌شود. در عربی برای مورد خطاب قرار دادن فردی یا شخصی از حرف «یا» استفاده می‌شود و به اسمی که پس از آن می‌آید «منادی» می‌گویند. منادی در عربی بر سه نوع است که به شرح ذیل می‌باشد:

یا الله یا قُدسُ	اسم شخص، شهر یا کشور است و همواره ضمه می‌گیرد.	منادای علم
یا رَسُولَ الله یا تلمیذَ المدرسة	اسمی است که به اسم دیگری اضافه شده است و همواره منصوب است.	منادی مضاف

علیرضا افشار

1) اگر منادایی کسره داشت احتمالاً مضاف به یاء بوده و یاء آن حذف شده است:

2) اسم پس از «یا» نباید «ال» داشته باشد. در این صورت باید پس از «یا» برای اسامی مذکر «أیُّها» و برای اسامی مؤنث «أیُّتُّها» بیاید. در این حالت این دو کلمه به همراه اسم پس از خود «گروه منادایی» نامیده می‌شوند.

یا الرّجل ← یا أیُّها الرّجل

3) اسم پس از «أیُّها» و «أیُّتُّها» همواره مرفوع است.

4) ربّ و إله به معنی پروردگار بوده و علم نمی‌باشند.

5) اللهم = یا الله

تمرین: عین المنادی فی العبارات التالية:

- 1) یا حمید حاول اليوم فی کسب العلم!
- 2) أيتها الأمّ؛ أعلم أنّ قلبک یخفق بشدّة لمستقبل أولادک!
- 3) یا صاحبة الفضیلة؛ علیک أن لا تخافی من المشاكل حتّى تصلی إلى غایتک!
- 4) اللهمّ صلّ علی محمد و آل محمد.

در ترجمه یک فعل همواره باید به سه فاکتور توجه نمود:

زمان فعل

صیغه فعل

ترجمه مصدری

«می نویسی»

ک ت ب (نوشتن)

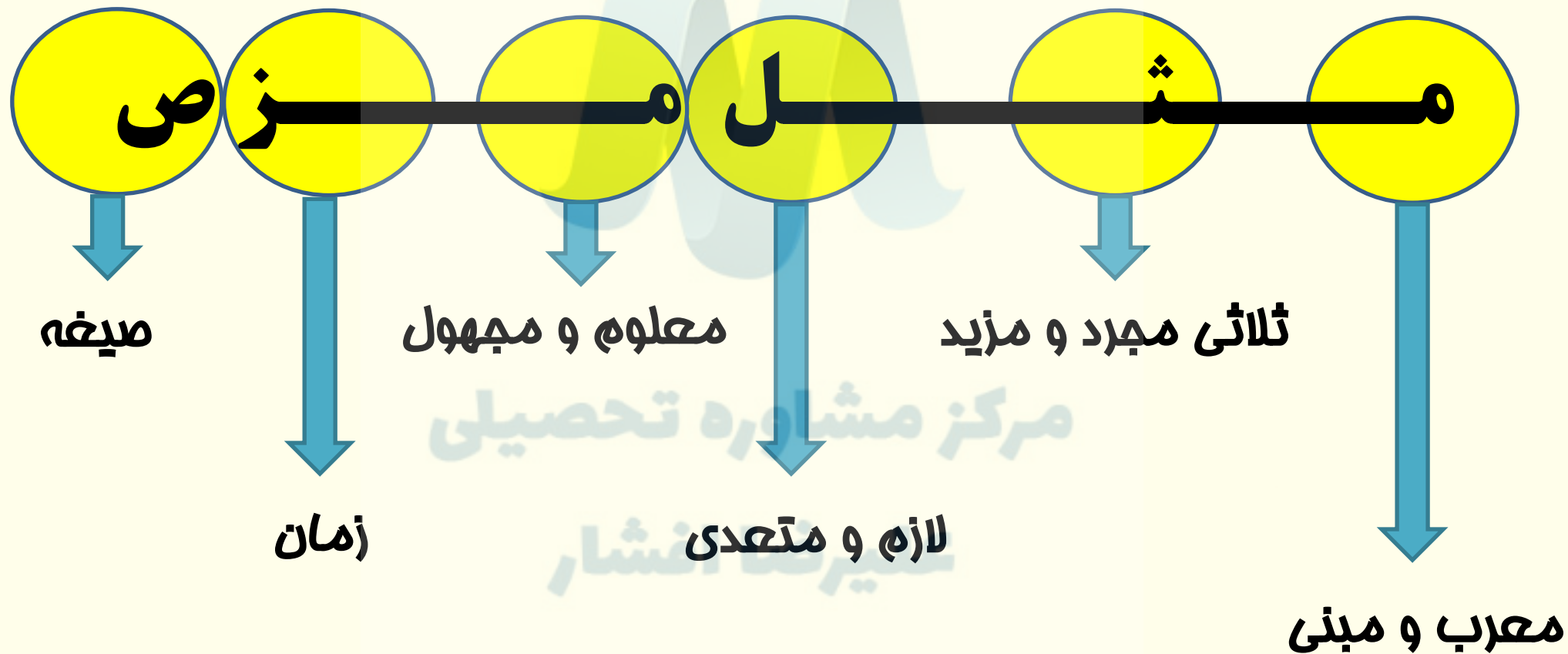
أنتِ (تو)

مضارع (حال)

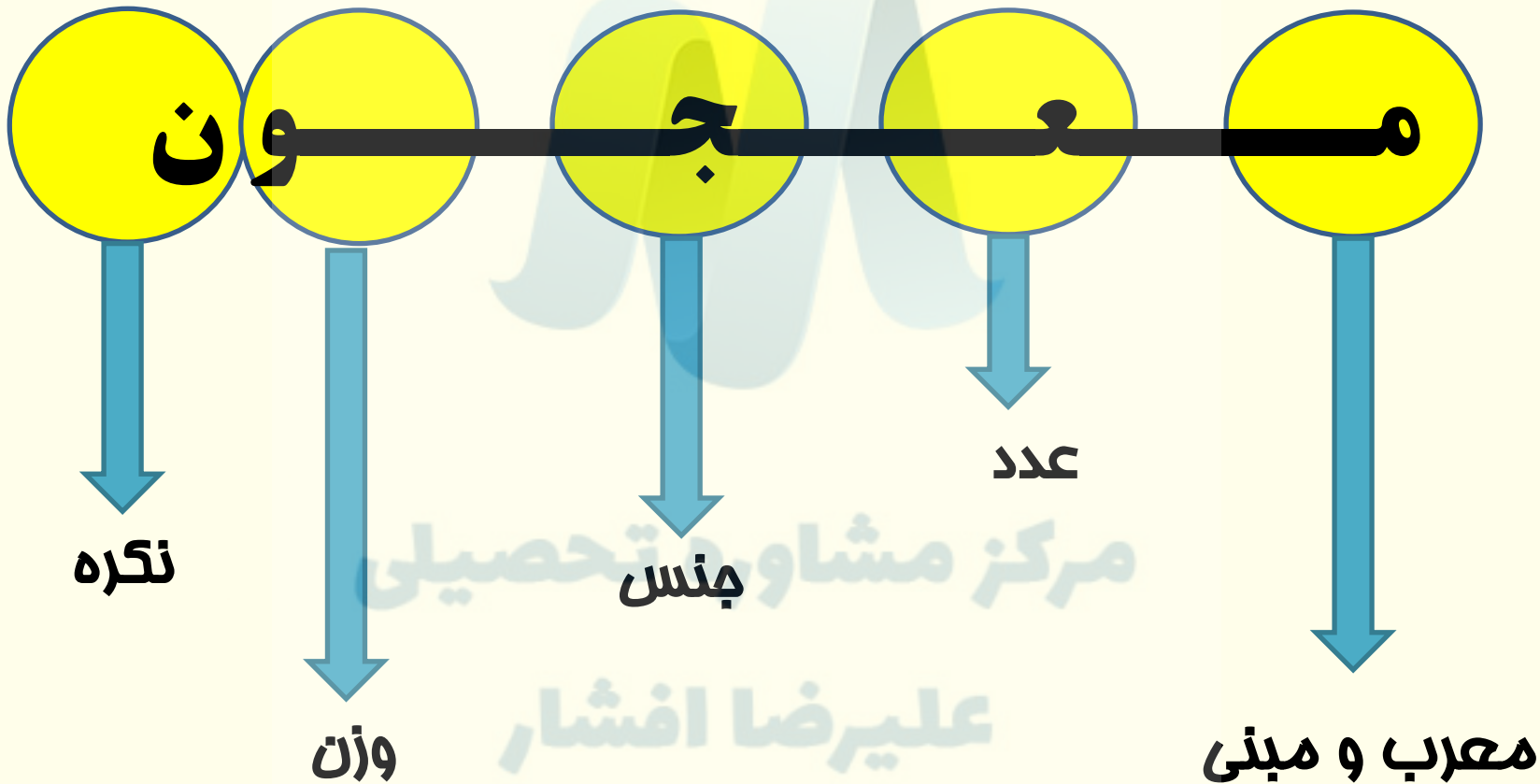
تَکْتُبِینَ

شماره	فعل	فرمول	ترجمه فارسی	مثال
۱	ماضی	ماضی	گذشته	ذَهَبَ (رفت)
۲	مضارع	مضارع	حال	يَذْهَبُ (می‌رود)
۳	أمر	أمر حاضر — بِاللّام	دستوری مثبت	إِذْهَبْ (برو) — اِيْذْهَبْ (باید برود)
۴	مستقبل	س — / سوف + مضارع	آینده مثبت	سوف يَذْهَبُ (خواهد رفت)
۵	ماضی منفی	ما + ماضی	گذشته منفی	ما ذَهَبَ (نرفت)
۶	مضارع منفی (نفی)	لا + مضارع	حال منفی	لا يَذْهَبُ (نمی‌رود)
۷	دستوری منفی (نهی)	لا + مضارع مجزوم	دستوری منفی	لا يَذْهَبْ (نرو) — لا تَذْهَبْ (نرو)
۸	مستقبل منفی	لَنْ + مضارع منصوب	آینده منفی	لَنْ يَذْهَبَ (نخواهد رفت)
۹	ماضی منفی	لَمْ + مضارع مجزوم	گذشته منفی	لَمْ يَذْهَبْ (نرفت)
۱۰	ماضی نقلی	قد + ماضی	ماضی نقلی	قد ذَهَبَ (رفته است)
۱۱	ماضی نقلی منفی	لَمَّا + مضارع مجزوم	ماضی نقلی منفی	لَمَّا يَذْهَبْ (هنوز نرفته است)
۱۲	ماضی بعید	كان + (قد) + ماضی	ماضی بعید	كان قد ذَهَبَ (رفته بود)
۱۳	ماضی استمراری	كان + مضارع	ماضی استمراری	كان يَذْهَبُ (می‌رفت)

تحلیل صرفی فعل

تحلیل صرفی اسم

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه‌های ارتباطی مرکز مشاوره

تلگرام

AlirezaAfsharOfficial

اینستاگرام

AlirezaAfsharOriginal

وبسایت

www.AlirezaAfshar.org

رزور مشاوره خصوصی علیرضا افشار

برای رزرو مشاوره خصوصی تک جلسه و ماهانه
به شماره ۰۹۳۵۸۹۶۰۵۰۳ در واتساپ پیام دهید

Afshar.xyz

آدرس تمام رسانه ها :

